Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0417U002209

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-06-2017

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Олена Олександрівна
2. Melnyk Olena Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.04

Назва наукової спеціальності: Археологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 06-06-2017

Спеціальність за освітою: 7.030301

Місце роботи здобувача: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: 04210 м. Київ, пр-т Героїв Сталінграда,12

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41

Тема дисертації:

1. Поховальні пам'ятки Києва XVI-XVIII ст.

2. The burial sites of Kyiv in 16th-18th centuries.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вивченню поховань та цвинтарів XVI?XVIII ст., що були досліджені в Києві та на його околицях. У науковий обіг уводяться понад 3000 поховальних комплексів, відкритих протягом XIX ? початку XXI ст. Виокремлено 4 основні види некрополів та 6 типів поховальних споруд. У роботі на основі комплексного аналізу археологічних, писемних та етнологічних джерел подана докладна характеристика поховального обряду відповідно до його основних елементів. Визначено фактори впливу на здійснення поховального ритуалу, простежено тенденцію до відхилень від канонічних церковних постулатів. Окреслено прогнозовану модель обряду та співвіднесено її з православними поховальними чинами. З'ясовано археологічні детермінанти для виявлення атрибуції прижиттєвого статусу померлих. Ґрунтуючись на антропологічних та писемних джерел, наведено матеріали щодо статево-вікової структури та рівня смертності містян. На основі отриманих даних розглянуто фізичні особливості низки цвинтарів.

2. This thesis is regarding Kyivan burials and cemeteries of the 16th?18th centuries, compiling for scientific use a little more than 3,000 graves. Beginning in 19th century the graves were examined in the Starokyiv, Podil, Ploske,

Pechersk and suburbs. As many as two thirds of the graves were in Upper Kyiv. It provides a comprehensive description of burial sites and ritual practices, based on archaeological and other historical sources. Due to the urbanized nature of the excavations, the recorded graves are presumed to be only a small part of the greater Kyivan cemeteries, and likely trends are extrapolated over that period based on the recorded excavations. Based on archaeological and written sources, cemeteries are divided into the following types: monastic (18), parochial (30), urban (12) and burial grounds without churches (8). Most of the sites were actively functional from the 17th century to the third quarter of the 18th century. Planography of church and monastery cemeteries shows the placement of graves in nearly all parts of their respective temples. Their density decreases with distance from the churches. Monastic necropolises, with their large territories, used multiple burial sites contemporaneously. Designated burials near churches concentrated mainly in front of the apse, as well as to the west and south of the facades. Analysis of the forms and designs of the burial structures identified the following six main types: simple pits without wood remains being mentioned during excavation (1886), simple pits with wooden coffins recorded during excavation (976), stone sarcophaguses (19), pavements and complexes with fencing around the body (13), underground vaults (97) and crypts (7). Simple pits and coffins are the dominant form (95.5%). Rare, more decorated types, are attributed to prestigious burials. The main characteristics of funeral rituals are indicated by individual burials consisting of subjects lying on their backs, arms folded or crossed over the thorax or abdomen, legs straight and parallel, and with the feet together. The skeletons are typically orientated with the head toward the western sector, and raised slightly to face the East. Posthumous inventory buried with the subjects is represented mainly by neck crosses, which are divided into 9 types ranging from simple to complex. Deviations from the regular ritual burials are manifested in a variety of grave structures and their additional elements. Such differences from the dogmatic rituals include non-single forms of burial (pair, triple and collective), orientation and position of the limbs, posthumous inventory, and the layout of the cemeteries. These deviations establish that period burial practices conformed not only to the symbolisms regulated by the Church, but also to traditional practices holding clear genetic links to pre-Christian rituals. Based on bioarchaeological sources, demographic characteristics of 16th to 18th century Kiev are compiled in this paper. The vast majority of data is derived from individuals buried in parish cemeteries. Nearly 40% died before reaching 20 years of age. Epidemics, famine and the of lack of the proper sanitation account for a large number of the young age attrition rate. The average age of mortality at birth was around 31 years due to the high mortality of children under 2 years old. The correlation between the physical features found at burial sites, and the Orthodox funeral rank order referenced in historical sources, provide an opportunity to establish the lifetime social status of the deceased. The largest amount of most accurately attributed graves belongs to members of the clergy. Features establishing the social status of the deceased in any given grave are: the type of burial facilities, the location of the grave, accompanying ornamentals, and the remains of clothing. A small number of inhumations were found in brick tombs, sarcophaguses, on pavements, and in coffins with notable decorations. The complexity of burial structures tends to correspond with deceased who belonged to the Church hierarchy or the secular elite. The study of the funeral rituals of the 16th-18th century demonstrates their complexity and diversity. While they largely confirm to the "standard Christian burial rite", the morphology of some, or even whole groups of graves, also expose deviations from the canonical church tenets. Such dogmas had a strong influence on the burial rights, but variations from the regularity of the parochial and monastic cemeteries indicate the absence of strict control over the execution of each ceremony, continuing to the last quarter of the 18th century.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козубовський Георгій Анатолійович
2. Kozubovskii Georgii Anatoliiovych

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пивоваров Сергій Володимирович
2. Пивоваров Сергій Володимирович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попельницька Олена Олексіївна

2. Попельницька Олена Олексіївна

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Толочко Петро Петрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Толочко Петро Петрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.